

Fald udtaler han det stadig, saa det kunde jo være, at vi endnu kunde komme hinanden nærmere. Seg er imidlertid ikke sanavinst i den Henseende; men jeg mener ganske vist, og det udtalte jeg ogsaa — det vil jeg bemærke overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) — at naar vi have forelagt dette Lovforslag, saa sig vi: Lad saa Ansvaret hvile paa dem, som ikke ville være med dertil. Det er dette, jeg ønsker at gjøre klart, og naar jeg maatte udtalte mig mindre klart med Hensyn til Lovforslagets Gjennemførelse, idet jeg sagde: „Dette Thing“, er det en Selvfølge, at jeg ogsaa ønsker, at det andet Thing vil vedtage Lovten, og mine Udtalelser om Ansvaret hentydede til de Medlemmer i det andet Thing eller Regjeringens Venner i det Hele, som havde Lykt til at modsætte sig Forslaget.

Seg skal nu kun gjøre nogle ganske faa Bemærkninger til det ærede Medlem fra Frederiksborg (Hage). Han siger: Det kommer i disse Forhold ikke an paa Omhed, men paa Fornuft. Ja, det har jeg ikke det Mindste imod. Seg tror, at det ærede Medlem i en meget høj Grad tager Fornuften fangen paa de Omraader, der her er Tale om. Han siger, man skal udvikle de humane Institutioner. Seg indrømmer, at det er overmaade fornødt fra det ærede Medlems Standpunkt at sige dette; thi det ærede Medlem veed meget godt, at humane Institutioner er en god Ting; men Hjælpen derigennem bliver dog saa godt som altid en Naadessag (Hage: Nei!). Ja, det ærede Medlem siger Nei; men hvis han nogenstunde havde været Undersøger ved de kjøbenhavnske Understøttelsesforeninger, vilde han have gjort den Erfaring, at det, om Folk faae Understøttelse i den humane Institution eller ikke, beror paa, hvorledes der bliver set paa dem af Undersøgerne, og hvorledes de i det Hele ere anbefalede; det bliver en Naadessag i Ordets egentlige Forstand. Det ærede Medlem vil aldrig kunne bevise, at den private Godgjørenhed er tilstrækkelig til at afhjælpe Fattigdommen i vort Samfund, og jeg siger derfor, at Omheden er paa sin Plads overfor dem, der lide, i vort Samfund, og Fornuften er paa sin Plads, naar man vil give de Lidende deres Ret; men hvorfor vil man ikke give de Lidende deres Ret? Det er, fordi man frygter for, at naar de Fattige faae deres Ret, vilde de blive fødte og naturlige Modstandere af de Andre. Derfor staa de Herrer altid paa Fornuftens Standpunkt overfor de Fattige og vil ikke give dem deres Ret. Naar de Herrer sige: Lad os oprette humane Institutioner, der kunne de Fattige altid faae Hjælp, saa vide de, at de Fattige altid vil

blive afhængige af dem, fordi de Herrer i de humane Institutioner altid selv forlange at faae Hovedindflydelsen paa disse. Kan det ærede Medlem paavise mig nogen human Institution, hvor man har givet Arbeideren den samme Indflydelse paa Styrelsen som de Andre: jeg tror ikke, han vil være i Stand dertil. Nei, det vil altid blive en Naadessag med de humane Institutioner, og hvor høit jeg end skatter de Mennesker, der oprette disse, siger jeg dog, at det er, fordi man ikke vil give noget Bedre, fordi man ikke vil være med til at give den Fattige, hvad der er hans Ret, i Stedet for at hbe det som en Naadessag. Det ærede Medlem tror, at naar man, saaledes som der er Tale om i § 1, vilde aabne Udgang til, at en Mand kunde faae Ret til Understøttelsehjælp, vilde man komme til at udvikle Forholdet mellem den frie og selvstændige Arbejder og den, som har mindre Lykt til at arbejde; men i denne Henseende tror jeg nok, at det ærede Medlem skulder mere Bevis. Han har selvfølgelig ikke, kan jeg forstaa, stor Tillid til vor Arbejderbefolknings Væresfølelse; thi hvis han havde det og tillige havde det Kjendskab, som jeg har i saahenseende, idet jeg har levet alle mine Aar imellem Arbejderne, vilde han ikke paastaa, at Arbejderne ikke vilde stamme sig for at forlange Understøttelse, naar de kunde staa med Grundloven i Haanden og fordre den som deres Ret; thi det ærede Medlem vil indrømme, hvad der jo ogsaa blev udtalt af den ærede Minister, at de have Ret til at faae denne Hjælp; men de frygte for, at den skal berøve dem deres Valgret; men selv om den ikke kommer til at berøve dem deres Valgret, derfor gaar dog Selvstændighedsfølelsen aldrig bort fra den fattige Mand. Seg er overbevist om, at hans Væresfølelse er ligesaa stor og mange Gange maatte større, end den er hos dem, der ere høiere paa Straa i Samfundet. Det ærede Medlem udtalte, forsaavidt jeg forstod ham rigtigt, at man skulde hjælpe Sygekasserne frem og støtte dem. Det kunde glæde mig at høre — da jeg ser, det ærede Medlem begjærer Ordet, vil jeg rette det Spørgsmaal til ham — om han vil være med til at hde Stats-tilskud til Sygekasser, saa at den faste Modstand, han har gjort imod Statstilskud paa dette Omraade, kunde brydes af Hensyn til hans Kjærlighed til humane Institutioner.

Hage: Seg vil blot overfor det ærede Medlem bemærke, at man jo altfor tydelig mærkede den sædvanlige Tankegang, som det ærede Medlem og hans Meningsfæller paa det sociale Omraade bevæge sig i, saasnart de tage Ordet i saadanne Spørgsmaal.